

Język polski: KLASA II Br Zadanie – 12.05.2020

Temat lekcji: Co znaczy zapomnieć, że jest się człowiekiem? – Olga Tokarczuk „Czas Izydora” (motyw starości w literaturze)

Nauczyciel: Anna Bielenda (anjabelenda@gmail.com)

1. Proszę przypomnieć sobie wiadomości o Oldze Tokarczuk - laureatce Literackiej Nagrody Nobla za 2018 rok.
2. Proszę przeczytać fragmenty tekstu „Czas Izydora” (na stronach 99 - 100 w podręczniku (Załącznik-scan).
3. Proszę wykonać zadania – polecenia: 1,2,3,4,5,6, które znajdują się pod tekstem
4. Proszę zapisać odpowiedzi pełnymi zdaniami w zeszycie i przesłać na mój adres mailowy.
5. Czas wykonania i przesłania zadania: do 15 maja 2020r.

Olga Tokarczuk (ur. 1962) – pisarka i eseistka. Zadebiutowała w 1993 roku powieścią *Podróż ludzi Księgi*, rozgłos przyniosła jej książka *Prawiek i inne czasy* (1996); w 2008 roku za powieść *Bieguni* otrzymała Nagrodę Literacką Nike.

Olga Tokarczuk

Prawiek i inne czasy (fragmenty)

Czas Izydora

Kiedy Paweł zaprowadził Izydora do domu starców, starał się dokładnie wyjaśnić całą sytuację zakonnicy, która go przyjmowała:

– Może nie jest taki stary, ale schorowany, a na dodatek upośledzony. Mimo że jestem inspektorem sanitarnym – słowo „inspektor” Paweł szczególnie podkreślił – i znam się na wielu rzeczach, nie mógłbym mu zapewnić właściwej opieki.

Izydor chętnie przystał na przeprowadzkę. Stąd miał bliżej na cmentarz, gdzie leżała mama, ojciec i teraz Miś. Cieszył się, że Pawłowi nie udało się skończyć grobowca i że Miś pochowano przy rodzicach. Codziennie po śniadaniu ubierał się i szedł posiedzieć przy nich.

Ale czas w domu starców płynie inaczej niż gdzie indziej, cieńszy jest jego strumyczek. Izydor z miesiąca na miesiąc tracił siły i w końcu zrezygnował z tych odwiedzin.

– Chyba jestem chory – powiedział do siostry Anieli, która zajmowała się nim. – Chyba będę umierał.

– Ależ Izidorze, jesteś jeszcze młody i pełen sił – próbowała dodać mu otuchy.

– Jestem stary – powtarzał uparcie.

Był rozczarowany. Myślał, że starość otwiera to trzecie oko, którym widzi się wszystko na wskroś, które pozwala rozumieć, jak działa świat. Ale nic się nie wyjaśniło. Bolały go tylko kości i nie mógł spać. Nikt go nie odwiedzał, ani zmarli, ani żywi. W nocy widywał swoje obrazy – Rutę, taką, jaką zapamiętał, i geometryczne wizje – puste przestrzenie, a w nich kanciaste i obłe figury. Coraz częściej te obrazy wydawały mu się spłowiałe i zamazane, a figury powykręcane i byle jakie. Jakby starzały się razem z nim. [...]

Uczył się zapominać i zapominanie przynosiło mu ulgę, a było prostsze, niż się tego kiedykolwiek spodziewał. Wystarczyło nie myśleć jeden dzień o lasach, o rzece, nie

myśleć o mamie i Misi czeszącej swoje kasztanowe włosy, wystarczyło nie myśleć o domu i strychu z czterema oknami, a na drugi dzień te obrazy były coraz bledsze, coraz bardziej wyblakłe.

W końcu Izydor nie mógł już chodzić. Jego kości i stawy, pomimo wszystkich antybiotyków i naświetlań, zeszytniały i odmówiły wszelkiego ruchu. Położono go do łóżka w izolatce i tam powoli umierał. [...]

Najpierw zaczęły znikać idee, myśli i abstrakcyjne pojęcia, które Izydor z trudem przyswajał sobie za życia.

Aleksander Gierymski *Człowiek w alei*, 1895

Potem zbladły kochane miejsca, potem twarze ukochanych osób, ich imiona, i wreszcie cali ludzie ulegli zapomnieniu. Przepadły uczucia Izydora. I wreszcie, na samym końcu, gdy siostra Aniela powiedziała: „On umarł”, zaczęły związać się te przestrzenie, które miał w sobie Izydor, przestrzenie ani ziemskie, ani niebieskie – rozpadały się na małe kawałeczki, zapadały w siebie i znikwały na zawsze. [...]

Olga Tokarczuk *Prawiek i inne czasy*, Warszawa 2007

POLECENIA

1. Streść przytoczony fragment powieści Olgi Tokarczuk *Prawiek i inne czasy*.
2. Sformułuj w jednym zdaniu i zapisz temat utworu.
3. Wyraż swój sąd na temat umieszczania najbliższych osób w domu starców.
4. Na podstawie tekstu odpowiedz, dlaczego Izydor chętnie zgodził się na pobyt w domu starców.
5. Przedstaw stosunek bohatera do starości. Dlaczego poczuł się on rozczarowany?
6. Sformułuj w punktach zasady *savoir-vivre*'u dotyczące zachowania młodzieży wobec ludzi starszych.